

ОСОБЛИВОСТІ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ ТА ФРАНЦІЇ

Розвиток політичних, економічних та культурних відносин України з Францією розпочався з ХХ ст., коли Франція признала незалежність України 27 грудня 1991 р., а 24 січня 1992 р. у Києві було підписано «Протокол про встановлення дипломатичних відносин між Францією та Україною». Однак, рух спрямований на розвиток зовнішньоекономічних взаємовідношень між країнами на основі підписаного договору почав діяти лише з 14 лютого 1996 р.

Активне зовнішньоекономічне співробітництво України з Францією розпочинається з 2000 р., коли була створена необхідна основа для розширення тісних зовнішньоекономічних зв'язків. Однак відносини між країнами розвиваються повільно, оскільки причиною стає те, що Франція застосовує досить жорстку політику квотування, ініціює антидемпінгові розслідування і саме тому відбувається довгостроковий спад експорту українських товарів до Франції. З 2012 р. по 2014 р. були закріпленні та спрямованні позитивні тенденції збільшення обігу товарів у зовнішньоторговельній сфері. Майже третину експорту України до Франції в 2014 р. становив готовий одяг (складав понад 34%), сільськогосподарська продукція (понад 12%), горючі та пальні матеріали (понад 14%), метали та металопродукція (10%), промислові товари (понад 9%) [2]. Через складну політичну та економічну ситуацію в Україні у 2015 р. відбулося суттєве скорочення експорту товарів до Франції – на 25%, що призвело до збільшення негативного сальдо торгового балансу між Францією та Україною.

У процесі розширення співробітництва України з Францією поступово з'являються нові перспективи, серед яких участь французьких компаній в розвитку ядерної енергетики України, а також розвиток «проекту Х2Р4», за яким Франція допомагає ліквідувати наслідки Чорнобильської катастрофи.

За даними держслужби статистики України в 2016 р. експорт товарів до Франції знизився на 9%, основними причинами спаду стала довгострокова рецесія, через яку деякі галузі припинили своє функціонування. Основними товарами українського експорту до Франції були: продукція металургії, машинобудування, сировинні мінеральні товари, готові харчові продукти та продукція хімічної промисловості. У порівнянні з 2015 р., експорт готової харчової продукції збільшився у 4 рази, зріс експорт мінеральних товарів, однак експорт аграрної промисловості суттєво знизився на

французький ринок (-20,1%), що пов'язано з неякісною обробкою зерна та виявленням шкідників в зернових культурах [4].

Завдяки підписанню угоди про «Зону вільної торгівлі між Україною та ЄС», яка набула чинності 1 січня 2016 р., експорт Франції до України суттєво збільшився на 71,4%. В період 2012-2014 рр. спотерігається тенденція збільшення експорту Франції до України – 10-15%, а у 2015 р. експорт знизився на 9%. В 2016 р. відбулося суттєве зростання всіх основних статей французького експорту, на 67,8% зросли поставки в Україну наземного транспорту, на 9,9% – хімічної продукції, на 24,9% – фармацевтичної продукції [1].

Стосовно імпорту французьких послуг до України – їх обсяг значно збільшився на 12,5% у порівнянні з 2015 р., до його структури входять послуги з переробки матеріальних ресурсів, транспортні послуги, послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги, ділові послуги, послуги з переробки матеріальних ресурсів [5]. Втім експорт послуг з України до Франції в 2016 р. збільшився на 3,9% у порівнянні з 2015 р. Основні товари українського експорту до Франції були: транспортні послуги (55,7%), ділові послуги (19,7%), послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги (17%), послуги з переробки матеріальних ресурсів (6,3%) та послуги, пов'язані з фінансовою діяльністю (2%) [2].

Через зростання імпорту товарів і послуг з Франції в 2016 р. склалося негативне сальдо торговельного балансу між Францією та Україною, що свідчить про недовикористання експортних можливостей України, специфіку основних імпортних потреб Франції, до задоволення яких нашої країні дуже важко пристосуватися, а також, через високе квотування товарів та економічну кризу на території України загальний експорт до Франції в 2015-2016 рр. суттєво зменшується.

Франція надає дуже обмежену фінансову та технічну допомогу Україні, фінансові надходження поступають тільки у ті напрямки, які економічно вигідні для Франції. Обсяг прямих інвестицій в економіку України у 2016 р. знизився на 6,4%. За видами економічної діяльності притік прямих іноземних інвестицій більше всього припав на сільське, лісове та рибне господарство, промисловість, текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів, будівництво та фінансова та страхова діяльність [3].

Основною проблемою зовнішньоторговельних відносин між Францією та Україною є те, що вони є потенційними конкурентами в аграрному секторі з акцентом на зернові, олійні культури. Так в 2016 р. сільськогосподарське угіддя України складає 41,9 млн. га, з них 33 млн. га пашні, а у Франції складає 30,2 млн. га сільськогосподарського угіддя, з них 18,3 млн. пашні. Однак виробництво сільськогосподарства в Україні значно нижче, ніж у Франції. Завдяки раціональному використуванню земель Франція виробляє 40,8 млн. тон зерна у рік, що у 2 рази вище, ніж виробництво зернових культур в Україні (він складає 27,3 млн. тон зерна у рік) [6].

Аналіз зовнішньоторговельної співпраці Франції та України показує, що Франція на сьогоднішній день є важливим партнером для України. Одним із найперспективніших напрямків співробітництва України з Францією є розвиток в агропромисловому секторі та створення сучасного ринку зерна, завдяки якому у подальшому буде розвиватися насінництво та активне виробниче використання ячменю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Географічна структура зовнішньої торгівлі України з країнами світу. [Електронний ресурс] Державна служба статистики України. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2016/zd/ztt/ztt_u/ztt1216_u.htm

2. Товарообіг між Україною та Францією за 2010-2016 роки. [Електронний ресурс] Державна підтримка українського експорту. – Режим доступу: http://ukrexport.gov.ua/ukr/tovaroobig_zab_kab_stat/fra/7317.html
3. Прямі інвестиції з країн світу в економіку України. [Електронний ресурс] Державна служба статистики України. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2016/zd/ivu/ivu_u/ivu0416.html
4. Статистика зовнішнього сектору України. [Електронний ресурс] Національний банк України. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?showHidden=1&art_id=65613&cat_id=44446#3
5. Двостороннє торговельно-економічне співробітництво між Україною та Францією. [Електронний ресурс] Посольство України у Французькій Республіці. – Режим доступу: <http://france.mfa.gov.ua/ua/ukraine-france/trade>
6. Стан зовнішньоекономічних відносин із країнами ЄС. [Електронний ресурс] Міністерство закордонних справ України. – Режим доступу: http://mfa.gov.ua/mediafiles/sites/portugal/files/Trade_Ukraine-EU_2016.pdf